

Programa a fost aprobată prin Ordin al Ministrului Educației nr. 4686 / 05.08.2003
(Anexa 5).

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAME ȘCOLARE REVIZUITE

ABILITĂȚI PRACTICE

CLASELE I – A II-A

București, 2003

INTRODUCERE

Noile cerințe ale sistemului de învățământ au determinat și o nouă abordare a disciplinei *Abilități practice*. Astfel, actualul curriculum răspunde nevoii de diferențiere și individualizare a activității de predare – învățare (existența, în anul școlar 2003 – 2004, a unei diferențe de vârstă de până la 18 luni între elevi), urmărind să dezvolte la școlarul mic atitudini și capacități de tip creativ, reflexiv, cognitiv, de interacțiune socială și de comunicare, să încurajeze cooperarea și să elimine competiția la acest nivel.

Obiectivele cadru ale disciplinei *Abilități practice* sunt subordonate finalităților învățământului românesc și se armonizează cu acelea ale altor discipline conexe.

Ordinea de parcurgere a conținuturilor, precum și numărul de ore pentru fiecare temă sunt stabilite de către cadrele didactice (la clasele I și a II-a, în funcție și de activitățile tematice planificate pentru fiecare perioadă, astfel încât să fie relaționate cu discipline din celelalte arii curriculare).

În *Ghidul metodologic* sunt detaliate îndrumări metodice pentru a atinge în mod eficient noile obiective.

I. OBIECTIVE CADRU

- 1. Cunoașterea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și ustensile**
- 2. Proiectarea, confecționarea și evaluarea unor produse simple**
- 3. Dezvoltarea capacității de cooperare în scopul realizării unui produs**
- 4. Dezvoltarea simțului practic – gospodăresc și estetic**

CLASA I

A. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și ustensile

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
1.1. să observe caracteristici ale unor materiale din natură și ale celor sintetice (forme, culori, dimensiuni)	– observații dirijate în cadrul excursiilor organizate în apropierea școlii, în parcuri, păduri; – exerciții-joc de alegere a plastilinei, a hârtiei dintr-un grup de materiale date; – demonstrații privind caracteristicile diferitelor sortimente de hârtie etc.; – exerciții de grupare a materialelor după caracteristicile dorite de elevi (formă, mărime, culoare, duritate, grosime, maleabilitate) etc.
1.2. să recunoască și să utilizeze operații simple de lucru cu materiale din natură și sintetice	– jocuri didactice organizate în natură sau în clasă; – exerciții-joc de modelare a plastilinei în forme simple; – confecționare de obiecte din hârtie; – joc de rol: activități specifice dintr-o gospodărie (urbană sau rurală) etc.; – exerciții de realizare a unor jucării, machete care au la bază tehnici de asamblare a unor materiale etc.
1.3. să recunoască instrumente specifice prelucrării materialelor din natură și a materialelor sintetice	– exerciții de recunoaștere a instrumentelor și a obiectelor specifice interiorului unei locuințe etc.

2. Proiectarea, confecționarea și evaluarea unor produse simple

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
2.1. să observe caracteristici ale unor modele date	– observarea unor compoziții sau jucării;
2.2. să descopere etapele realizării unor produse simple din diferite materiale	– jocuri de descoperire a etapelor de realizare a unor obiecte similare ca tehnică de execuție și mod de realizare; – activități practice de realizare a unor obiecte noi, care pornesc de la un obiect realizat anterior;
*2.3. să aplice tehnicile de lucru învățate, în realizarea unor compoziții combinate	– activități practice de realizare a unor compoziții combinate.

3. Dezvoltarea capacității de cooperare în scopul realizării unui produs

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
3.1. să participe, în grupuri de lucru, la realizarea componentelor unui produs simplu	– activități în grup de realizare a componentelor unui produs simplu;
3.2. să verbalizeze acțiunile desfășurate în timpul jocului	– lucru în grup, jocuri didactice, dramatizări, teatru de păpuși.

4. Dezvoltarea simțului practic – gospodăresc și estetic

Obiective de referință

La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:

- 4.1. să identifice modalități de folosire a produselor executate individual sau în grup;
- 4.2. să dovedească achiziționarea unor competențe și atitudini igienice corecte și a unor deprinderi practic-gospodărești
- conversații despre posibile utilizări ale produselor realizate individual sau în grup;
 - activități de realizare a unor produse gospodărești simple (sandvișuri, salate etc.);
 - exerciții de îngrijire a plantelor din preajmă;
 - observarea și discutarea unor comportamente de igienă personală.

B. CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

1. Activități cu materiale din natură

- Observare, identificare, clasificare a materialelor.
- Achiziționare (colectare).
- Pregătire (presare, uscare, curățare, spălare).
- Sortare după diferite criterii (formă, mărime, culoare etc.).
- Tehnici de lucru: lipire, asamblare și realizare a unor compoziții simple, asemănătoare cu cele din natură și decorative.

Subiecte orientative: buchet de ghiocei, coș cu struguri, vază cu flori (petale, frunze, semințe); câmp cu flori (petale, frunze, semințe); insecte (semințe, coji de semințe, petale, frunze); ornamente pentru pomul de iarnă (conuri, crenguțe de brad); felinarul (pepene sau dovleac); lăncșorul (tulpini de păpădie).

2. Activități cu materiale sintetice

2.1. Plastilina

- Însușiri, tehnici de modelare: elemente simple (bastonașe, sfere, cuburi).

Subiecte orientative: bila și combinații de bile (matematică - numerație); șiragul de mărgele; bastonașul; cercul (cifra 0 sau litera O); lanțul obișnuit (din mai multe cercuri); zarurile; litere, cifre; fructe și legume (mărul, para, ridichea, ciuperca), scara, soldăței, săniuța, covrigul (răsucit, împletit).

2.2. Hârtia

- Îndoirea și plierea.

Subiecte orientative: barca simplă; coiful; racheta; avionul; evantaiul; armonica, batista; paharul; solnița; corabia pescarului; vaporeșul.

- Îndoirea, plierea, tăierea sau ruperea liberă a hârtiei și lipirea ei.

Subiecte orientative: peisaje-tablou - "Anotimpurile"; coperta de carte, caiet; plicul; cordonul simplu (pentru Pomul de iarnă).

- Ruperea hârtiei pe contur și lipirea ei.

Subiecte orientative: față de masă (milieul) din figuri geometrice; floricica din șervețele; batistuța; frunze din hârtie.

- Colaje și jucării simple.

Subiecte orientative: invitații; felicitări; tablouri pentru camera copiilor; porumbelul; semnul de carte; mobila păpușii (din cutii de chibrituri); figurine pentru Pomul de iarnă.

- *Compoziții; machete simple.

Subiecte orientative: furnicuțele (plastilină sau cocă, semințe, bețișoare); Modelino (cocă+fire); piese de șah (plastilină, bețe); Urechilă; Căsuța; Barza (hârtie, nucleu, bețe de chibrituri, paie, plastilină); Greierașul (hârtie, ghindă, sârmă, crenguță, plastilină); Melcul (cochilie de melc, crenguță, plastilină, hârtie); porumbelul, purcelușul, puișorul, pisicuța, șarpele; rățuște pe lac (nuci, hârtie, plastilină); în ogradă (hârtie, boabe de fasole, ghindă, dopuri, crenguță, plastilină); în pădure (ghindă, sârmă, hârtie, crenguțe, coji de nucleu, plastilină); scene din povești: Ursul păcălit de vulpe; Punguța cu doi bani (plastilină, hârtie, crenguțe, paie, dopuri, sârmă); Strada mea (carton, plastilină, dopuri); căsuța din bețe de chibrituri și hârtie colorată; colaj - scene din povești; iepurașul, pisicuța, lebedele (coajă de ou, hârtie, carton, ață); vas pentru flori (coji de ouă, hârtie, carton); păpușile (carton, material textil, coji de ouă); ornamente pentru pomul de iarnă: clopoțelul înaripat, șiragul de clopoței, coșulețul (carton, hârtie colorată, alte materiale).

3. Tehnici specifice gospodăriei

- Pregătirea micului dejun: *prepararea sandvișului.
- Igiena corporală; igiena locuinței.
- Utilizarea cheilor de la apartament (casă), a întrerupătoarelor electrice, a telefonului.
- *Îngrijirea animalelor de casă sau de curte.

CLASA A II-A

A. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea și utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și ustensile

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a II-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1. să identifice și să clasifice materiale din natură și materiale sintetice în funcție de caracteristicile lor	– observații privind caracteristicile materialelor identificate; – exerciții de alegere a mostrelor de fire (lână, P.N.A., bumbac, mătase, sfoară) dintr-un grup de materiale date;
1.2. să aplice tehnici de prelucrare a materialelor utilizând instrumente și ustensile adecvate	– exerciții de aranjare a compozițiilor decorative: a) simetric, b) asimetric; – exerciții de decupare după contur, lipire, rupere; – activități practice de realizare a unor compoziții și jucării simple din fire;
1.3. să se familiarizeze cu modalități de îngrijire a animalelor de casă sau de curte	– utilizarea șabloanelor; – activități de decupare; – discuții despre moduri de îngrijire a animalelor domestice.

2. Proiectarea, confecționarea și evaluarea unor produse simple

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
2.1. să sesizeze diferențele dintre diverse tipuri de compoziții decorative	– observare dirijată și explicații pe marginea unor compoziții decorative simetrice;
2.2. să îmbine în mod adecvat tehnicile de realizare a unor produse simple și/sau complexe	– activități practice de realizare a unor produse simple; – activități practice de realizare, a unor compoziții și jucării, combinând materialele și tehnicile învățate;
2.3. să aprecieze intuitiv calitatea unor materiale folosite sau a unui produs finit	– exprimarea orală, în cuvinte simple, a unor opinii relative la produsele proprii sau ale altora.

3. Dezvoltarea capacității de cooperare în scopul realizării unui produs

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
3.1. să-și exprime părerile despre modul în care se poate realiza un produs dat sau o compoziție	– conversații, explicații vizând aplicarea ideilor personale în realizarea unor compoziții în grup;
3.2. să coopereze cu colegii dintr-o echipă la realizarea unor produse complexe	– realizarea unor produse în cadrul unei echipe; – conversații referitoare la produsele realizate.

4. Dezvoltarea simțului practic – gospodăresc și practic

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei I elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei I se recomandă următoarele activități:</i>
4.1. să descopere posibilități de utilizare a diverselor materiale	– activități practice de realizare a produselor, combinând materialele și tehnicile în funcție de caracteristicile lor;
*4.2. să găsească variante de realizare a aceluiași produs, cu tehnici și materiale diferite și să găsească utilitate obiectelor realizate	– analiza mai multor posibilități de realizare a aceluiași produs, comparând avantajele și dezavantajele diferitelor opțiuni;
4.3. să-și dezvolte comportamente și atitudini igienice corecte față de propria persoană și față de alte ființe și obiecte	– activități de îmbogățire a mediului înconjurător apropiat (clasă, cameră personală) cu lucrările proprii;
4.4. să-și dezvolte deprinderi practic-gospodărești	– exerciții de ordonare a obiectelor din clasă, dezvoltându-și spiritul de ordine și de curățenie; – exerciții de îngrijire a plantelor (și, eventual, a animalelor) din clasă; – conversații, explicații privind respectarea normelor igienico-sanitare în situațiile impuse de activitățile rutinei zilnice.

B. CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

1. Activități cu materiale din natură

- Grupare după diferite criterii (formă, mărime, culoare).
- Tehnici de lucru: decupare, lipire, vopsire, asamblare.

Subiecte orientative: picături de soare (petale de gălbenele, frunze); garoafe; bucheta din grădină (petale de flori, frunze, semințe); covor de flori (petale de flori, frunze, semințe); iepurașul; pisica; mărul etc. (exerciții de umplere a unor contururi date cu semințe, puș de plopi sau papură); fluierul (trestie sau soc); coronița de flori (flori, tulpini subțiri și rezistente); coliba de lemn (crenguțe subțiri și groase); coliba de pietre (pietre de diferite mărimi și culori).

2. Activități cu materiale sintetice

2.1. Fire

- Însușiri, tehnici de lucru: răsucire, împletire în 3, 4 sau 8, tăiere, lipire, înnodare, șnuruire.

Subiecte orientative: măștișorul (ață albă și roșie); tabloul (fire de diverse culori); ciucuri; noduri; cordoane pentru păpuși; brățara (fire împletite); bentița pentru gât (șnur în 8); coarda; biciul; frânghia; plasa pentru minge.

2.2. Hârtia

- Trasarea după șablon, decuparea după conturul trasat și lipirea.

Subiecte orientative: cercul și combinații de cercuri; chenare din figuri geometrice; figuri simetrice; pomii; peștișorul din carton; cadranul de ceas; colaje - scene din povești; ochelarii din carton cu steluțe, fluturi și flori; copacul "Palmă"; palma cu figuri de animale sau de oameni triști și veseli; semaforul.

- Ruperea și mototolirea hârtiei creponate.

Subiecte orientative: mărgele din hârtie (colierul păpușii); flori; ornamente pentru pomul de iarnă.

- Țeserea cu benzi de hârtie.

Subiecte orientative: împletituri în două, trei sau patru benzi; plasa sau sacoșa; țesături din hârtie cu ajutorul trusei speciale; covorașul.

- Confecționarea unor jucării.

Subiecte orientative: acordeonul; balaurul; clovnul; medalionul; pălăria; tichia; cutia; ambalarea unui cadou; clasoare; căsuța din poveste; moara de vânt; sorcova.

- *Realizarea unor compoziții combinate (din diverse materiale).

Subiecte orientative: colaje cu scene simple din povestiri, povești, poezii etc., din frunze, flori, semințe; jucării din ghinde, castane, coji de nuci, talaș, frunze, flori presate, crengi, hârtie: trenul cu vagoane, nave cosmice, lampioane, acvariul etc.; podoabe pentru Crăciun (semințe, fire de rafie, carton); machete: Livada înflorită (plastilină, crenguțe uscate, floricele de porumb, sârmă); masca de carnaval (suport pânză groasă, resturi de fire, piele, lipici); clovnul pe sticlă (sticlă plastic, fire pentru păr, mustăți, barbă, hârtie colorată, acuarele); sticla îmbrăcată (sticlă, șnur împletit în 4 sau 8, ac, ață); clama de păr ornată cu păpuși din fire; paiața (hârtie, carton, ață, sârmă); gondola; motive populare și ornamente pentru diverse obiecte; Lebăda fermecată (carton, staniol, ață); Dansul micilor indieni (carton, pene, piele, materiale textile); tablouri lucrate în mozaic din coji de ouă; rame pentru tablouri (carton ondulat); Piticul Barbă-Cot (ou, pânză, hârtie).

3. Gospodărie

- Pregătirea micului dejun: *prepararea unor sucuri naturale.
- Igiena îmbrăcămintei și a încălțăminteii.
- *Îngrijirea animalelor de casă și curte.